

Gravarslia barnehage

Glade barn som våger og mestrer

Årsplan 2017- 2018

Innholdsfortegnelse:

Gravarslia barnehage – vår visjon	side 3
Sosialisering + språk + lek = Gravarslia	side 4
Barnehagens satsningsområde	side 8
Pedagogisk ledelse	side 8
Tidlig innsats	side 9
Den utviklingsstøttene barnehagen	side 10
Barnehagens prosjektarbeid – hus	side 11
Kommunikasjon og språk	side 11
Foreldresamarbeid	side 12
Barns medvirkning	side 15
Fagområdene i rammeplan for barnehager	side 16
Årshjul 2016 - 2017	side 18
Personalet	side 19
Gravarslia barnehage – sangen	side 21
Kontakt oss	side 22
Plan for progresjon i fagområdene	side 23

Gravarslia barnehage

22. mai 1989 åpnet Gravarslia barnehage med fire avdelinger. Avdelingsnavnene Leirkroken, Potteriet, Bloksene og Gauken ble inspirert av leirutvinningen som har foregått i området.

Gravarslia barnehage er en sentrumsnær barnehage. Tre avdelinger er delt etter alder; Leirkroken (0-2 år), Potteriet (2-3 år) og Bloksene (3-5 år). Den fjerde avdelingen, Gauken, er en avdeling for barn med sammensatte funksjonsvansker. Her går det barn i alderen 0-5 år.

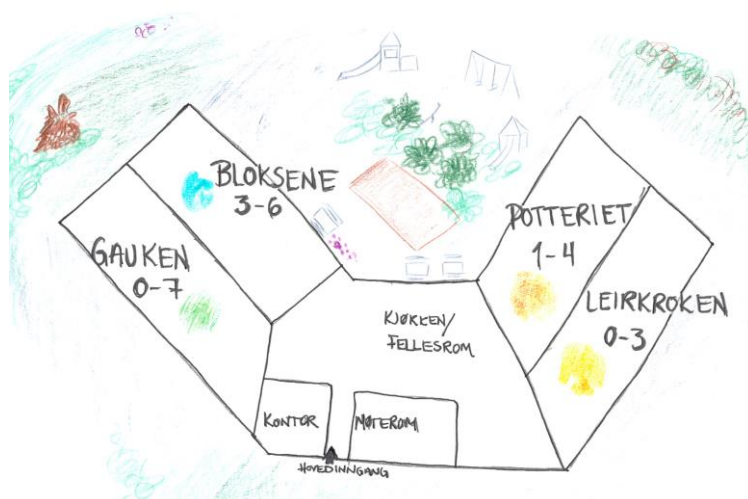
Vi er en liten barnehage med plass til ca 45 barn og rundt 18 ansatte. Hos oss er det lett å bli kjent på tvers av avdelingene både for barn, personal og foreldre. Barnehagen har en mangfoldig barnegruppe, både når det gjelder kulturbakgrunn og funksjonsnivå, som setter sitt preg på hverdagen. Noen barn hos oss får morsmålstrening, andre lærer alternativ og supplerende kommunikasjon for lettere å kunne delta i samspill og lek med andre. Vi legger vekt på å konkretisere, bruke symboler/ bilder og tegnstøttet tale i tillegg til verbal tale. Dette er med på å fremme språkutvikling hos *alle* barn. Vi legger til rette for å gi barn en meningsfylt hverdag med lek og læring i fellesskap med andre barn og voksne. Barnehagens omsorgs- og læringsmiljø skal fremme barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd.

Vår visjon

Glade barn som våger og mestrer

For oss i Gravarslia betyr dette:

At foreldre og barn skal føle seg trygge. At barn blir sett og anerkjent hver dag for den de er. De skal bli møtt av gode rollemodeller som veileder dem med omsorg, respekt og forutsigbarhet. Hverdagen er preget av glede og humor sammen med andre. Barn som opplever alt dette i hverdagen, både hjemme og i barnehagen, har gode forutsetninger for lek og læring. Og de har gode forutsetninger for å bli glade barn som våger og mestrer.

Sosialisering + språk + lek = Gravarslia

Vårt barnesyn i Gravarslia barnehage er: Et barn er et unikt, sosialt, utforskende og intelligent menneske i utvikling!

Det betyr at vi som voksne i Gravarslia barnehage danner barn gjennom omsorg, lek og læring.

DANNING

" Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling." (Barnehageloven § 1 Formål, 1.ledd)

Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg og lek, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette. Danning skjer i samspill med omgivelsene, og sammen med andre. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

For oss i Gravarslia betyr det at personalet skal gi omsorg og nærhet og sørge for at barna blir møtt med lydhørhet, innlevelse og vilje til samspill. For å kunne lære barna danning, må du være en trygg voksen, og kunne reflektere over egne handlinger og væremåter. Det er viktig å være lydhøre og ydmyke overfor foreldre, der god kommunikasjon går begge veier. Voksne i møte med barn må være sensitive, det betyr at vi må tilpasse vårt samspill til barnet. Vi må være responsive til barns initiativ. Vi må fange opp signalet både fra det enkelte barn og være oppmerksomme på hele barnegruppen. Sensitive voksne vet at barn trenger en trygg havn hos oss voksne for å kunne våge å utforske verden på egenhånd. Ulike barn trenger ulik støtte, en sensitiv voksen justerer støtten til barn ut fra barnets behov.

Samfunnet i dag krever at vi har trening i å omgås andre mennesker, er i stand til å hevde oss blant mange, men også ta nødvendige hensyn og vise respekt. Vi mener at noe av det viktigste barnehagen kan bidra med i forhold til barna, er å styrke deres sosialisering slik at de kan opparbeide gode relasjoner til barn og voksne.

Å oppleve gode relasjoner, eller å være i positivt samspill med en annen, er det viktigste grunnlaget for utviklingen av et positivt selvbilde. Det er gjennom samspillet med andre en først og fremst får bekreftet sin verdi som menneske. De vil få anledning til å være til hjelp for hverandre, for eksempel ved hjelpe en som er yngre med å kle på, ta hensyn til hverandre, gi hverandre trøst og lære å takle konflikter og frustrasjoner på en god og verdig måte. Barna får erfare, sammen med en voksen, hvordan egen oppførsel og språk påvirker andre. Gjennom hverdagens rutiner blir det anledning til å knytte kontakter og ta initiativ til lek med andre. Det er situasjoner som gir anledning til å gi og få tilbakemeldinger på adferd, og lære mye om seg selv i samspill med andre. Dette betyr også at vi lærer å vise respekt for hverandre. Vi hilser når vi kommer og går, vi takker for hjelp og for mat, vi viser omsorg for den som er lei seg og trenger trøst, eller henter hjelp hos en voksen. **Barn lærer å ta ansvar for egne handlinger, men det krever at voksne er til stede og støtter barnet i læreprosessen.**

Vi er opptatt av relasjoner. For å oppnå gode relasjoner i barnehagen er det viktig at vi jobber ut fra en anerkjennende praksis eller væremåte. Det krever at personalet er villige til å analysere egen adferd, og at vi alle er i stand til å kunne gi og motta konstruktiv tilbakemelding. Det krever også at vi er i stand til å inngå forpliktende forhold til barna. De relasjonelle prosessene barna er i, vil til enhver tid påvirke og utvikle barna livet

gjennom. Ved en økt bevisstgjøring om sosiale relasjoner, vil vi være gode modeller for barna hvis vi tar dem på alvor, støtter og veileder dem med trygghet, omsorg, respekt og forutsigbarhet. Vårt syn på relasjonstenkning tar utgangspunkt i forskning fra blant annet Berit Bae og May Britt Drugli.

Sosial kompetanse

I arbeidet med sosialisering legger vi i Gravarslia til rette for å styrke barnas **basiskompetanse**. Basiskompetanse handler om å fokusere på utviklingen av sosiale ferdigheter, holdninger og kunnskaper.

Vi ønsker derfor å legge til rette for at:

- **Barnet skal kunne ta, og opprettholde kontakt med andre**
- **Barnet skal utvikle positivt selvbilde og positiv holdning til egen læreevne**
- **Barnet skal utvikle selvstendighet, kreativitet og fleksibilitet**
- **Barnet skal kunne ta andres rolle og se en sak fra flere synsvinkler**
- **Barnet skal kunne samarbeide, ta hensyn til og vise omsorg for andre**
- **Barnet skal lære seg selv å bidra til å utforme positive normer for samhandling**
- **Barnet skal utvikle et godt muntlig språk, tegnspråk, symbolspråk eller totalkommunikasjon**
- **Barnet skal lære seg å kommunisere effektivt på ulike plan (lek)**

Kilde: Kari Pape" Fra ord til handling, fra handling til ord"

I arbeidet med sosialisering er barnets evne til å kommunisere med andre en avgjørende faktor. Mennesker blir til gjennom samhandling med andre mennesker.

OMSORG

Alle barn i barnehagen har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Dette stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn og det unike i situasjonen og i gruppen.

En omsorgsfull relasjon er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og vilje til samspill. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barnet leker og lærer, i stell, måltider og påkledning.

Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre.

LEK OG LÆRING

Med lek mener vi spontan, skapende aktivitet som er styrt av barnet selv. Lysten til å leke er indremotivert, og barnet har selv kontroll over sin medvirkning i leken. Barn leker for å leke. Leken kjennetegnes ved at den er en frivilling, gledefullt, spontan og skapende prosess styrt av barnet selv. Leken er "på liksom", og den ligger utenfor det vi oppfatter som "den virkelige" verden. Lek er barnehagens viktigste programpost fordi den har så stor pedagogisk verdi.

Leken er den mest dominerende virksomheten for førskolebarn. Den har stor verdi for barnets fysiske og psykiske utvikling. Et barn som leker har gode forutsetninger for utvikling. Leken fremmer alle barnets utviklingsområder, intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt. Leken kan også være problemløser. Gjennom lek kan barnet utforske miljøet rundt seg og bearbeide det som er vanskelig i omgivelsene eller i seg selv. Barna bearbeider inntrykk, og gjør dem til sine. Leken har stor betydning for å utvikle og styrke barns selvoppfatning og identitet.

Leken har mange forskjellige funksjoner for barna. Barn utvikler seg og tilegner seg kunnskaper, ferdigheter, verdier og holdninger gjennom lek. Gjennom leken lærer barnet seg selv å kjenne, og utvikler tillit og respekt til seg selv og omgivelsene. De lærer å kjenne sine muligheter og begrensninger

I barnehagen er det viktig at personalet viser respekt for barnas lek, og legger til rette for allsidige lekemuligheter, d.v.s. muligheter for funksjonslek, sosial lek og fantasi lek. Til dette trenger barna variert utstyr, og leketøy som verktøy for leken. De voksne i barnehagen må bidra med opplevelser, fortellinger, nye erfaringer og nødvendig stoff til lekens videre utvikling.

Personalet spiller en viktig rolle som observatør til barnas lek for å kunne forstå, og hjelpe barna videre i prosessen. En må stoppe og lytte til barnas lek før vi går inn og veileder eller setter grenser. De voksne må være villig til å sette i gang tiltak når barn holdes utenfor, bidra med inspirasjon, og være til stede og skape trygghet.

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og miljøet. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Vårt arbeid i barnehagen er å sikre at barn får mulighet til å lære gjennom et bredt spekter av erfaringer.

LIKESTILLING

I Gravarslia reflekterer vi over hvilke muligheter vi gir til jenter og gutter. Fremmer vi like muligheter eller er vi med på å reprodusere tradisjonelle kjønnsrollemønstre? Tilbyr vi likt lekemateriell til alle barn, hvordan snakker vi om og med gutter og jenter?

Likestilling handler om hvordan personalet møter barns uttrykk gjennom kropp, språk, følelser og sosiale relasjoner. Hva gir vi oppmerksomhet på og hvordan gir vi oppmerksomhet til jentene og guttene i garderoben, rundt matbordet, i klosserommet, ute og inne.

Barnehagen skal og må tilby alle barn et rikt, variert, stimulerende og utfordrende læringsmiljø, uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. I Gravarslia barnehage skal alle barn ha like muligheter.

Overgang barnehage - skole. Hana bydel har laget en felles plan for barnehager og skoler; «Fra barnehage til skole». Her står det litt om hva som er viktig å kunne før man starter på skolen. Vi har også utarbeidet et bli kjent skjema som barnehagene med tillatelse fra foreldre kan sende til skolene. Skjemaet omhandler positive egenskaper og ferdigheter, interesser og mindre utfordringer. For barn med spesielle behov er samarbeidet rundt skolestart tettere for å sikre en god overgang for barnet.

Lenke til folderen fra Hana bydel:

<https://www.sandnes.kommune.no/Fillager/Internett/resultatenheter/barnehager/gravarslia/frabarnehagetilskole2013-2014.pdf>

De eldste barna på Bloksene går på «**språksprell**». Navnevalget kommer fra et opplegg som heter «Språksprell for 4 – 6åringer». Formålet med lekene i «Språksprell» er å stimulere barnas språklige bevissthet. Struktur og systematikk er viktige aspekter i oppøving av språklig bevissthet. I dette opplegget er det områdene for oppmerksomhet for lyd, rim og regler, stavelsesdeling og framlydsanalyse som er i fokus. I tillegg til språklekene trekkes de ulike fagområdene inn i perioder. I tillegg til denne gruppen arbeides det i det daglige med ferdigheter som vil være lurt å kunne før man starter på skolen.

Språksprellbarna går på «Ulvejakt». Alle 7 ulveskulpturer må bli funnet. Fra den første ulven som har rød farge på Minde til den syvende ulven som har grønn farge og befinner seg øverst i Aspervika. Er vi riktig heldige så finner vi også den 8 ulven; bare spør så kan du få vite hvor den er.

Barnehagens satsningsområder

Gravarslia barnehage har flere satsningsområder som også er innsatsområder i Sandnes kommunes kommunale barnehager. Innsatsområdene bygger på fokusområder fra Kvalitetsplan for barnehagene i Sandnes 2015-2018. Gravarslia barnehage skal ha en særlig satsning på Pedagogisk ledelse og Tidlig innsats.

Pedagogisk ledelse

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Gjennomføringen av planene skal være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten. Den er utgangspunktet for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen, og grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen. Samtidig gir årsplanen informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

De pedagogiske lederne skal sammen med resten av avdelingspersonalet drive pedagogisk arbeid, dokumentering og evaluering gjennom hele barnehageåret. De pedagogiske lederne på alle våre avdelinger er utdannet barnehagelærere og har lang og god erfaring.

Vi deler inn året i perioder, dette henger sammen med temaet vi arbeider med der og da. Hver periode skriver avdelingene en periodeplan og et periodebrev. Planen forteller hva som er temaet, samtidig som vi i periodebrevet evaluerer/vurderer og oppsummerer hva vi har gjort. En periode vil aldri vare kortere enn en måned eller lenger enn tre måneder.

Tidlig innsats

Sandnes kommune har med sitt modellkommuneforsøk vektlagt fokus på de minste barna som er i risikozonen. Det vil si at vi skal tidlig inn å se og ivareta det enkelte barns behov, og sikre en best mulig forsvarlig utvikling ut i fra barnets kunnskap, utviklingsnivå og ressurser. Barnehagen skal sikre at hvert enkelt barn opplever en best mulig kvalitet på det utviklingsstøttene samspillet mellom barn og voksne. Barnehagene kan ta kontakt med veiledere i TI, som kan gi veiledning til personal og bidra til samarbeid mellom barnehage og hjem. Saker kan drøftes anonymt. Ved henvendelse vedrørende navngitte enkeltbarn må det foreligge samtykke fra foreldre.

FBU (senter for flerspråklige barn og unge) Flerspråklige barn som trenger utvikling av sitt morsmål for å styrke norsk språk kan søke om tospråklig assistent (TA). Barnehagen vil sammen med foreldrene søke om TA. Barnehagen anser barnets morsmål som grunnleggende for å kunne lære seg et annet språk. Tospråklig assistent er med på å styrke barns tospråklige identitet, og er en brobygger mellom morsmål og norsk.

I tillegg bruker vi ulike verktøy for å kartlegge, planlegge, dokumentere og vurdere enkeltbarn. Slik kartlegging vil alltid være med godkjenning av og i samarbeid med foreldrene. Verktøy vi kan gjøre oss nytte av er:

Alle med (generell kartlegging av alle utviklingsområdene)

TRAS (tidlig registrering av språkutvikling)

IOP (Individuell Opplærings Plan)

IP (Individuell Plan)

Firfotingen (systematisk tilnærming av barnets vansker og ressurser i et helhetsperspektiv, ofte i et tverrfaglig samarbeid)

Video og bilder

Foreldrene er en viktig ressurs i vurderingsarbeidet. Vi bruker foreldresamtaler og foreldremøter til å få nyttig informasjon i dette arbeidet.

Kvalitet i barnehagen handler om hva man gjør og hvordan man gjør det. Vi setter fokus på hvordan personalet i barnehagen samarbeider for å sikre kvalitet for barnet. Vi bruker tid til refleksjon over hverdagshendelser for å lære å utvikle oss gjennom de daglige situasjonene. Vi evaluerer det pedagogiske arbeidet systematisk og jevnlig på personalmøter, avdelingsmøter og planleggingsdager.

Gravarslia barnehage er en barnehage med mange og gode samarbeidspartnere. Disse har stor betydning for utøvelsen av vårt pedagogiske arbeid. Hvilke samarbeidspartnere det er naturlig å samarbeide med, vil til enhver tid være avhengig av barnegruppen. Aktuelle samarbeidspartnere er:

- Styrket barnehage
- PPT
- Veiledere
- FBU (senter for flerspråklige barn og unge)
- Helsestasjon/ressurshelsestasjon
- Østerlunde Barnehabilitering
- Fysio- og Ergoterapitjenesten
- Logoped
- Barnevern
- Skole

Den utviklingsstøttene barnehagen

Barnehageåret 2016/2017 startet Sandnes kommune et kompetanseløft med mål om etablere et helhetlig system for å styrke ansattes kunnskap og handlingskompetanse om hvordan de i sitt samspill med barna best kan støtte dem i sin utvikling og læring.

Forskning viser at ansattes kvalitet i samspill med barna er den mest sentrale faktorer for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen.

For den enkelte barnehage innebærer satsingen kursaktiviteter gjennom ett barnehageår. For barnehageåret 2017/2018 kal vi videreføre og implementere praksis i egen barnehage.

I tillegg til barnehageansatte er både PPT, Styrket Barnehagetilbud, FBU og TI (tidlig innsats) -veiledere i Barne- og familieenheten deltakere i satsingen.

I løpet av 2018 skal alle kommunale barnehager ha deltatt i satsingen sammen med de aller fleste private barnehager.

Bakgrunn

Både politisk og administrativ ledelse i kommunen prioriterer tidlig innsats i barnehagene og har lagt økonomisk til rette for denne satsingen. Kommunen har inngått i et flerårig samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for sped- og småbarns psykiske helse ved Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Øst og Sør (Rbup). Innholdet og elementene i satsingen er tuftet på tilgjengelig forskning på hva som må være tilstede for å sikre kvalitet i barnehagen og hvilke elementer som må sikres for at kunnskap omgjøres til praksisforbedring. Samarbeidsavtalen innebærer også at nær alle opplæringsdager holdes av ansatte ved RBUP.

Kommunikasjon og språk i Gravarslia

I Gravarslia har vi lang tradisjon for å sette ekstra fokus på kommunikasjon og språkutvikling. Å gi barn et rikt språk i barnehagealder har enorm betydning for videre lese- og skriveutvikling. Å ha et funksjonelt kommunikasjonsmønster vil hjelpe barna inn i gode sosiale relasjoner, en trygghet i å kunne formidle egne ønsker og behov, og til å uttrykke følelser. For oss i Gravarslia er kommunikasjon og språk et overordnet tema, gjennom språk kan vi leke og lære alt annet.

I arbeidet med språk og kommunikasjon benytter vi blant annet «Språktrappa» som er et godt pedagogisk verktøy for systematisk arbeid med ulike tema. Språktrappa er aldersinndelt i tema som

- Dyr
- Meg selv
- Antall, rom og form
- Tradisjoner
- Årstider

Mer om språktrappa kan du lese her; <http://sandnes.spraktrappa.no/>

Å utvikle kommunikasjon og språk er noe av det viktigste som skjer i et barns liv. Å være sammen, å snakke sammen og å dele gode opplevelser er den viktigste ressursen når det gjelder språkmiljø og språkstimulering i barnehagen. Språk gir oss identitet, fellesskap med andre mennesker og tilhørighet i det samfunnet vi lever i.

I Gravarslia ønsker vi at barna skal oppleve kvalitet i det daglige samspillet med voksne og barn. Personalet har ansvar for å gi barn tidlig og god språkstimulering. I Gravarslia legger vi til rette for dette med talespråk, kroppsspråk, ansiktsuttrykk, gester og peking, tegnstøttet tale, symboler og konkreter.

- Barn skal oppleve at andre lytter når de har noe på hjertet.
- Barna skal få tilbud om kvalitet og kvantitet i planlagte høytlesnings- og samtalestunder. Barna skal gis mulighet til å kommunisere om det de opplever, om tanker, følelser og begreper.
- Personalet må være lydhøre, oppfatte og bekrefte barnas uttrykk i form av språk, kroppsspråk, lek og lyder.
- Personalet skal være gode forbilder for hvordan en deltar i lek, lytter, gir konstruktive tilbakemeldinger og bruker kroppsspråk, talespråk og tekst.
- Vi har lesegrupper og språkgrupper for alle barn over 2 år
- Vi leser bøker hver dag og bruker sanger for å styrke språket for alle barn.
- Vi oppfordrer foreldre til å lese for barna sine så ofte som mulig.
- Og vi fokuserer på å stille åpne spørsmål i dialog med barna slik at vi får trening i å bruke et rikt språk.

Noen barn vil ikke kunne kommunisere ved hjelp av talespråk. Dette fordi de ikke kan snakke eller snakker svært begrenset eller utydelig. Språkforståelsen hos et barn som ikke snakker kan være god, men vil til en viss grad bli påvirket av at barnet ikke snakker. Barn tilegner seg ny forståelse ved å bruke ord. Det blir derfor viktig å starte tidlig med å gi barnet som ikke snakker en uttrykksform i tillegg til talespråket. Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) kan være tegnstøttet tale, pcs symboler, bilder og konkrete. Disse blir hyppig brukt til alle barn i barnehagen og vi har god erfaring med at dette er utviklende og støttende for alle barn.

Foreldresamarbeid

Barnehagens overordnede målsetning og verdigrunnlag styres av:
Lov om Barnehager og Rammepplan for Barnehager.

Lov om barnehager (Sist endret: 01.08.2010):

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene."

(Barnehageloven § 1 Formål, 1.ledd)

Den daglige kontakten En svært viktig kontakt mellom foreldre og personal skjer i bringe- og hentesituasjoner. Informasjon og eventuelle spørsmål går begge veier og vi snakker med og om hvordan barnet har det. Barnet opplever her både interesse for sin dag og at foreldre og personal bryr seg om hverandre. Ved henting av barnet prøver vi å være tilgjengelige, samtidig som vi må vurdere hvor mange barn som er igjen og personalressursene vi har. Om du har noe spesielt å snakke om, avtaler vi gjerne tid for en prat så raskt som mulig. Vi vet ut fra forskning at barn er spesielt sårbare når det oppstår vanskelige situasjoner i barnets liv. Det er derfor spesielt viktig at foreldre gir informasjon i forbindelse med for eksempel dødsfall, konflikter i hjemmet, fysisk eller psykisk sykdom osv. Personalet er avhengig av dette samarbeidet for å kunne se og forstå barnet, og ta godt vare på det når slike situasjoner oppstår.

Foreldresamtaler Vi tilbyr to foreldresamtaler hvert år. Noen ganger flere samtaler, noen ganger færre, alt etter foreldrenes og personalets behov. I disse samtalene er det barnet som står i fokus. Hvordan barnet utvikler seg, trivsel, hvem og hva det leker med osv. I disse møtene avklares også forventninger foreldrene har til barnehagen og de som jobber her, samt forventningene personalet har til foreldrene. Samtalene er en viktig del av kontakten mellom hjem og barnehage. Ved samtalene ønsker vi at foreldrene kan komme med konstruktiv tilbakemelding på det arbeidet vi gjør, og samarbeidet styrkes ved at foreldre får påvirke barnehagedagen. Vi lager et skriv som oppsummerer foreldresamtalen, det skriver pedagogisk leder og foresatte under på. Slik dokumenterer vi hva som ble sagt og føringer for arbeidet vårt videre.

Foreldremedvirkning Lov om barnehager § 1 sier at " Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem". Dette innebærer at barnehagen skal drives i samsvar med foreldrenes ønsker for omsorg og oppdragelse av barna. Og at virksomhetens innhold og arbeidsform så langt som mulig skal tilpasses foreldrenes forventninger. Foreldrene kan bruke foreldremøter, foreldresamtaler, den daglige kontakten eller andre anledninger til å påvirke driften. De kan ta opp det de ønsker med personalet, styrer eller gjennom samarbeidsutvalget. Grunnleggende for et godt samarbeid mellom foreldre og personale er gjensidig respekt og trygghet i forhold til hverandre.

Foreldremøter/foreldrerådsmøter Det blir arrangert ett foreldremøte på høsten som personalet står for. Noen ganger arrangerer foreldrene selv et foreldrerådsmøte på våren. Foreldrerådsmøtene er bare for foreldrene i barnehagen, men personalet kan bli invitert dersom det er ønskelig.

Planleggingsdager Barnehagen har fem planleggingsdager i året. Disse dagene er barnehagen stengt for barna. Disse fem dagene teller som den ene av fem ferieuker barnet må ta fra barnehagen i løpet av et år. Personalet bruker blant annet disse dagene til kurs, og planlegging av barnehagens pedagogiske innhold. Barnehageåret 2017-2018 brukes planleggingsdagene til kursing og refleksjon i barnehagen om kommunens prosjekt «Den utviklingsstøttene barnehagen» samt implementering av ny Rammeplan for barnehager.

Barnas verneombud er en frivillig valgt representant fra foreldrene som skal være med på å sikre at helse, miljø og sikkerhet blir ivaretatt for barna i barnehagen.

Arbeidsutvalget (AU) Foreldrerådet velger representanter fra hver avdeling til å være med i AU. De har som oppgave å ivareta foreldrenes og barnas interesser i barnehagen. De viktigste oppgavene har de senere årene vært å arrangere aktiviteter som fremmer arbeidet mellom hjem og barnehage. De har stilt opp og arrangert kafé på høstutstilling, arrangert juleverksted, laget dugnad på våren og stelt i stand sommerfest.

Samarbeidsutvalget (SU) Hvert år velges det to representanter fra foreldrene til SU. Her er det også to representanter fra personalet, og en politisk representant. Styrer har møte-, tale- og forslagsrett. SU avholder fire møter i året. Utvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Det skal være med å drøfte barnehagens ideelle grunnlag og fremme kontakt mellom barnehagen og lokalsamfunnet. Foreldre kan melde saker som de vil at SU skal behandle og jobbe videre med. Utvalget har stor påvirkningsmulighet dersom det ønsker det.

Barns medvirkning i barnehagen

“ Barna skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.”

(Barnehageloven § 1 Formål, 2.ledd)

Både kroppslig og språklig gir barn uttrykk for hvordan de har det, og barns følelsesmessige uttrykk skal bli tatt på alvor. Personalet må lytte, prøve å tolke barnas kroppsspråk, være observante i forhold til deres handlinger, og etter hvert også deres verbale og/eller alternative språk. Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barna og personalet og mellom personalet og foreldrene. Barnehagen må planlegges slik at det gis tid og rom for barns medvirkning, både i løpet av dagen, for eksempel i garderoben, ved måltid, men også på lengre sikt. En måte å oppfatte barns rett til medvirkning på er å si at hvert barn har rett til å erfare at deres” stemme” blir tatt på alvor og har virkning på fellesskapet.

I Gravarslia skal barn ha medvirkning i mange små, men viktige valg i hverdagen. Som hva vil jeg ha på skiven, og hvilken bok har jeg lyst til å lese. Barna kan være med å planlegge å gjennomføre samling/fellessamling. Valg av lekeaktivitet, og på tur kan en få velge hvem en vil holde i handa. I Gravarslia er de voksne lydhøre for barnas innspill og ønsker. Barn har mange ideer som vi tar tak i og lager større eller mindre aktiviteter ut i fra. Barna er med på å evaluere hverdagen sin, turer og aktiviteter i samtale med voksne. Da stiller vi gode og åpne spørsmål:

- Hva var det kjekkeste med denne turen?
- Hva vil du gjøre neste gang?

Ved feiring av ulike tradisjoner i barnehagen skal barna få være med å påvirke og planlegge deler av aktivitetene. Vi setter fokus på hva barna syns er viktig å ha med og hva de er opptatt av. Da stiller vi åpne og gode spørsmål:

- Hva er det viktig at vi gjør når det er Bollefest?
- Hva har du lyst å spise på Påskefrokosten?

Anerkjennende praksis betyr å respektere barnas egne opplevelser, og lytte til hva barna har å si.

Det betyr at deres opplevelse av en situasjon kan være en helt annen enn vår, og allikevel er den reel. Det betyr at vi som voksne har respekt for barnas følelser, og ikke definerer dem som riktige eller uriktige, sanne eller usanne. Det betyr å ta barnet på alvor, møte barnet der det er og besitte en dyp respekt for den enkeltes natur og grenser. Det betyr at vi som voksne i barnehagen må la barnet få nok tid til å svare på våre åpne spørsmål, og at vi tar deres svar på alvor.

Tydelige voksne og veiledning samsvarer med en anerkjennende praksis, og måten det blir gjort på er avgjørende. Vi må ha respekt for barnas egne grenser. Det stiller store krav til oss voksne, som aktiv deltakelse, anerkjennelse og ansvarsfølelse.

Fagområdene i Rammeplan for barnehagen

Rammeplan for barnehagen gir oss syv viktige fagområder. Barnehagens arbeidsmåte er i stor grad tverrfaglig. Derfor vil de syv fagområdene være tilstede i hele barnehagedagen, både i temaopplegg og i hverdagsaktiviteter. Muligheter for opplevelser finnes overalt, og barn er ofte flinkere til å oppdage dem enn voksne. Opplevelsene i barnehagen handler derfor mye om voksnes lydhørhet for barns egne innspill, at de er i stand til å gripe dem i det øyeblikket de er tilstede og derfra sette opplevelsen inn i et utvidet kunnskaps- og læringssyn. Disse går under betegnelsen SSS. (Små sikre suksesser.)

Barnehagen har laget en plan for progresjon i fagområdene. Denne sier noe om hva Gravarslia barnehage skal tilby barna innen hvert fagområde, sortert etter aldersgruppe. En slik plan vil være god i bruk for personal og foreldre. Som personalverktøy vil den brukes til å planlegge og evaluere hverdagen i barnehagen. Plan for progresjon i fagområdene vil dere finne bakerst i årsplanen.

Kommunikasjon, språk og tekst

I Gravarslia barnehage øves kommunikasjon og språk daglig i samspill med barn og voksne. Personalet i barnehagen må være seg bevisst sin forbildefunksjon for hvordan en lytter, gir konstruktiv respons og bruker kroppsspråk, talespråk og tekst. Noen barn trenger et alternativ eller et supplement til talespråket som vi skal hjelpe til med å utvikle. Vi synger og leser og bruker språket i alle dagligdagse gjøremål for å gi barna rike erfaringer med språk i alle varianter.

Kropp, bevegelse og helse

Barnehagen skal gi god vekslning mellom aktivitet og hvile. Gjennom kroppslig mestring utvikler barna en positiv selvoppfatning. I barnehagen har vi fokus på et sunt kosthold og å lære barna gode matvaner. God hygiene med håndvask før måltidene og etter toalettbesøk er også en viktig del av god helse. Vi går turer med barna og starter de aller tidligste organiserte bevegelsesaktivitetene. Å tidlig lære seg verdien av bevegelsesglede blir viktigere og viktigere i vårt stillesittende samfunn.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen skal gi barnet mulighet til å oppleve kunst og kultur, og å uttrykke seg estetisk. Bruk av estetiske fag skal stimulere barnas fantasi og gi dem varierte muligheter til å uttrykke følelser og tanker, og å bearbeide opplevelser. I Gravarslia har barna tilgang på kunstnerisk materiell, vi lager Kunstutstilling, og vi oppsøker kunst- og kulturtilbud i nærmiljøet.

Natur, miljø og teknikk

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Vi ønsker å lære barna å bli glad i naturen, undre seg over dens mangfold og stimulere til aktiviteter og opplevelser i naturen.

Barna skal delta i mest mulig av det daglige miljøarbeidet som skal gjøres i barnehagen. Alle avdelingene har derfor egne avfallsdunker for plast, papir og matavfall. De største barna kan skylle melkekartonger og yoghurtbeger.

Vi har miljøvernuker to ganger i året, høst og vår.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger våre verdier og holdninger. Barnehagen markerer de store kristne høytidene, samtidig som vi ser betydningen av å utvise respekt for det mangfoldet som er representert i barnegruppen. I Gravarslia er vi nysgjerrige i møte med andre kulturer, vi vil lære av hverandre og forsøke å forstå det som er nytt. Vi ønsker et spesielt godt samarbeid med foreldre om hva som er viktig i barnets familieliv.

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen skal bidra til at barnet kan møte verden med tillit og nysgjerrighet. Å gi barn positiv erfaring med å bli hørt, få delta og påvirke, er viktige første skritt for å få innsikt i og erfaring med deltagelse i et demokratisk samfunn. Vi ønsker å gi barna en forståelse av hva som finnes i nærmiljøet, vi lærer om trafikk, om bibliotek, om politi og sykehus. Og vi ønsker å gi barna en så bred erfaringsbank som mulig.

Antall, rom og form

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. I barnehagen har vi et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering.

Vi leker inn tallbegreper, størrelsesbegreper og begynnende regning gjennom arbeid med kunst, fortellinger og eventyr, gjennom baking og matlaging, bygging med klosser og bygging i sandkassen. Antall, rom og form finnes i hele barnehagehverdagen, som personal er vi med på å benevne det for barna for å gjøre dem bevisste på hva de allerede kan.

Årshjul 2017-2018

	TEMA	VIKTIGE DAGER
AUGUST	Tilvenning – Denne måneden fokuserer vi på å trygge barn og foreldre, og å danne nye grupper på avdelingene	Planleggingsdag 16.08.17 – Faglig og praktisk klargjøring til nytt barnehageår
SEPTEMBER	Språk – meg selv og familie, venner – Vi skaper gode relasjoner	
OKTOBER	Miljøuke uke 40 Språk – høst	Fotografen kommer 05.10.17 Skolens høstferie uke 41 Høstutstilling 18.10.17
NOVEMBER	Språk – høst	Planleggingsdag 17.11.17 – Fagdag i barnehagen knyttet til utviklingsstøttene barnehager
DESEMBER	Advent og jul Språk – vinter	Lucia 13.12.17 Nissefest 14.12.17 Julevandring i kirken
JANUAR	Språk – vinter	Planleggingsdag 02.01.18 – Fagdag i barnehagen knyttet til utviklingsstøttene barnehager
FEBRUAR	Språk –karneval Samenes nasjonaldag	Bollefest 09.02.18 Markering av Samenes dag i uke 6 Skolens vinterferie uke 7
MARS	Språk – fugler og påske	Barnehagedagen 13.03.18 – La meg skape! Påskelunsj 21.04.18 Skolens påskeferie 26.03-02.04
APRIL	Språk – vår og nytt liv. fugler Miljøuke uke 17	Planleggingsdag 03.04.18 – Fagdag knyttet til utviklingsstøttene barnehager
MAI	Språk – 17.mai, vår	Barnehagens bursdag 22.05.18 «17.maitog» 16.05.18 Planleggingsdag 18.05.18
JUNI	Språk – sommer Sommerbarnehage	Sommertur 18.06.18 Besøksdag for nye barn 14.06.18
JULI	Sommerbarnehage	Barnehagen holder stengt i uke 28 og 29

Gravarslia barnehage – sangen

(Mel: "Her i Kardemomme by")

I Gravarslia barnehage har vi det så gøy
Hver uke må vi trimme litt med mye bøy og tøy.
Også går vi turer rundt i skog og mark og hei,
Og alle synes at det er helt okei.

For i barnehagen vår
Er det mange barn som går
Her er både små og store
Og en voksen på kontoret
Hver fredag samles vi på kjøkkenet og synger litt i lag
Og vi har mange fester sammen slik som denne her i dag.

I Gravarslia hvor vi er
Det er det beste sted å vær.

I barnehagen våres er det 4 avdelinger,
Alle er spesielle med plass til en og hver.
Bloksene og Gauken de er sammen vegg i vegg,
Og her er voksne med og uten skjegg.

Og de minste barna i hiet
De er på Leirkroken og Potteriet.
De synger, leker, sover søtt
Og bleier skiftes ganske støtt.
Men alle barna de kan leke sammen nesten dagen lang,
Og vi prøver ofte lære oss å synge samme sang.

Gravarslia hvor vi er
Det er det beste sted å vær!

Kontakt oss

Hoved telefon

415 84 384 / 48124068

<u>Gauken</u>	<u>916 47 655</u>
<u>Bloksene</u>	<u>971 25 434</u>
<u>Potteriet</u>	<u>971 25 399</u>
<u>Leirkroken</u>	<u>971 19 961</u>

Epost:

gravarslia.bhg@sandnes.kommune.no

gauken@sandnes.kommune.no

bloksene@sandnes.kommune.no

potteriet@sandnes.kommune.no

leirkroken@sandnes.kommune.no

<https://www.sandnes.kommune.no/barnehager/gravarslia/>

PLANLEGGINGSDAGER 2017/2018:

16. AUGUST

17. NOVEMBER

02. JANUAR

03. APRIL

18. MAI

Gravarslia barnehage

Glade barn som våger og mestrer

Plan for progresjon i fagområdene

Innledning

Rammeplanen fokuserer på at barnehagene skal lage en langtidsplan for å sikre progresjon og sammenheng i barns læring gjennom hele barnehageoppholdet. I Gravarslia barnehage, og i barnehager generelt har vi lange tradisjoner med å integrere fagområdene inn i alt vår arbeid i det daglige. Når vi nå skal lage en plan for progresjon i fagområdene vil vi utarbeide dette som en kvalitetssikring for planlegging og evaluering av eget arbeid. Den vil også være en informasjon og konkretisering både til kommunen som barnehageeier, foreldre og personal i barnehagen.

Når vi setter arbeidet vårt inn i et system som her, er det viktig for oss å presisere at vi ikke skal slutte å være spontane, og at vi fortsatt ser stor verdi i å ta barnas initiativ på alvor. Selv om vi nå alders inndeler aktiviteter og opplevelser, vil det ikke si at vi skal slutte med aktiviteter som ligger på en lavere aldersinndeling. Vi skal heller ikke ta fra barna muligheten til å prøve seg på aktiviteter som ligger på høyere alderstrinn i planen.

Rammeplanens syv fagområder arbeides med gjennom gjøremål, rutiner, temaarbeid og aktiviteter i hele barnehagehverdagen. Selv om målet for en spesifikk aktivitet er knyttet til ett fagområde, ser vi som barnehagepersonale at kompleksiteten i arbeid med barn gjør at vi ofte er innom mange flere fagområder enn de som var planlagte.

Kunst, kultur og kreativitet

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Lytte til ulike typer musikk og introdusere enkle instrumenter	Spille på instrumenter	Bli kjent med ulike musikksjangre
Bli kjent med papir og farger.	Bli kjent med formingsaktiviteter som klipping, liming, tegning og maling	Formingsaktiviteter med bruk av ulikt materiale garn, tre og papp
Erfare ulike malingsteknikker	Få kjennskap til noen fargenavn	Få erfaring med å blande primærfargene
Få kjennskap til enkle rim og regler	Bli kjent med dramatisering/leking av enkle historier	Erfare å stå fram foran en gruppe
Forme i sand og vann	Forme i playdough	Lage høstutstilling
Synge enkle småbarns sanger	Synge tradisjonelle barnesanger	Synge sanger med flere vers

Nærmiljø og samfunn

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Gå turer i nærområdet	Bli kjent med nærområdet rundt barnehagen	Bli kjent med byen vår med togstasjon og politi
Få tilhørighet til en gruppe	Snakke om familie	Vite hvor en bor, navnet på gaten sin og byen sin
Erfare at barnehagen er et fellesskap	Bli kjent ukedager, månedsnavn og årstider	Bli kjent med samisk kultur
Besøke Vågsgjerd aktivitetssenter	Gå Lucia tog til Vågsgjerd	Erfare lokalkultur fra Sandnes
Besøke andre avdelinger i barnehagen	Besøke Biblioteket og byen	Besøke Vitenfabrikken

Etikk, religion og filosofi

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Markere jul og påske	Julevandring til kirken	Snakke om innholdet i jul og påske
Øve på forskjellen mellom mitt og ditt	Øve på å løse konflikter	Snakke om toleranse og respekt for andre mennesker
Øve på å dele og å vente på tur	Øve på å se andres og egne følelser	Bli kjent med religioner og kulturer representert i barnegruppen
Begynnende forståelse for følelser som lei seg, sint og glad	Øve på å hjelpe hverandre	Øve på å kunne takke
Opplive å bli sett og forstått	Snakke om fantasi og virkelighet	Erfare filosofi ved hjelp av undring

Kommunikasjon, språk og tekst

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Bli kjent med bøker	Se skriftliggjørelse av eget navn	Bli kjent med bokstaver og tallsiffer
Bli kjent med sanger	Bli kjent med kjente eventyr	Bli kjent med bøker med flere kapitel
Oppleve å bli lest for en-til-en og i gruppe	Oppleve å kunne gjøre seg forstått muntlig eller ved hjelp av alternativ kommunikasjon	Oppleve situasjoner der det er viktig at en kan lese, regler til et spill, hva som står på en plakat osv.
Bruke sanger aktivt i hverdagssituasjoner	Bli kjent med rim og regler	Leke med språk og ord
Være med på fellessamling med hele barnehagen	Besøke biblioteket	Språksprell for skolestartere

Antall, rom og form

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Bli kjent med tallene 1-2-3 i dagligtale	Bli kjent med tallene 1-10	Bli kjent med tallene over 10
Bli kjent med begrepene liten og stor	Bli kjent med begrepene stor, større, størst	Bli kjent med begreper og preposisjoner som vil bli viktig i matematikk i skolen
Pusle puslespill	Bli kjent med enkle spill	Kunne lese en terning
Erfare klosser i ulike former	Bli kjent med begreper om former	Snakke om ulike mønstre

Natur, miljø og teknikk

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Bli kjent med bondegårdsdyr og husdyr	Bli kjent med bondegårdsdyr og hva vi får fra dyra	Bli kjent med ville dyr og kjæledyr
Snakke om ulike værtyper	Begynnende erfaring med avfallssortering	Snakke om miljøvern og om å ta vare på jorda
Få erfaring med vannlek	Erfare at ulikt vær krever ulik påkledning	Undre oss over naturfenomen
Begynnende erfaringer med ipad og fotoapparat	Bruke ipad, fotoapparat og printer	Bli kjent med bruk av datamaskin
Erfare ulike materialer vi finner i naturen, blader, gress, sand og vann	Snakke om årstidene	Undre seg over hvordan tekniske ting fungerer
		Bli kjent med enkle fysikkekksperimenter

Kropp, bevegelse og helse

1-2 år	3-4 år	5-6 år
Gå korte turer	Gå turer	Ulveturer for skolestartere
Erfare gode måltidsituasjoner	Bli kjent med god og sunn mat	Lære om gode vaner og sunt kosthold
Få erfaring med finmotoriske aktiviteter som pusling, tegning og maling	Få erfaring med finmotoriske aktiviteter som perling og duplo	Få erfaring med finmotoriske aktiviteter som veving, lekeskriving og Lego
Få erfaring med grovmotoriske aktiviteter som rutsjing, dissing og gange	Få erfaring med grovmotoriske aktiviteter som hinderløype, sykling, løping, hopping	Få erfaring med grovmotoriske aktiviteter som hoppe tau, klatre og hinke
Begynnende kroppsbevissthet	Utvide begrepsforrådet om kroppsdelar	Lære om kroppen
Bli kjent med bevegelsessanger som Hode, skulder, kne og tå og Buggi Vuggi	Bli kjent med sangleker som bjørnen sover og min hatt den har tre kanter.	Bli kjent med regelleker som alle mine kyllinger og rødt lys